

Lèxics Básics

Restauració arquitectònica
Restauración arquitectónica
Restauro architettonico

Català

Castellà

Italià

© Servei de Llengües i Terminologia de la UPC, 1998
Jordi Girona, 31
08034 Barcelona
ultc@sg.upc.es

Autors

Professorat
Enric Bejarano
Montserrat Julià
Caterina Memeo
Salvador Tarragó

Servei de Llengües i Terminologia
Mariona Ferrer
Silvia Llovera
Montserrat Noró

Aquest lèxic ha rebut un ajut de la Direcció General d'Universitats.

Servei de Publicacions de la UPC, 1998 (3789)
1a edició
Impressió:
Dipòsit legal:
ISBN: 84-7653-684-4

Presentació

Us presentem el Lèxic bàsic de restauració arquitectònica, elaborat per professorat del Departament d'Infraestructura del Transport i del Territori i pel Servei de Llengües i Terminologia.

Des de 1990, per donar suport lingüístic a la comunitat universitària, el Servei de Llengües i Terminologia ha promogut la producció d'aquests lèxics com a eines adequades als ensenyaments propis de la UPC i destinades al seu alumnat.

És per això que la selecció de termes correspon a dos criteris bàsics: d'una banda, que siguin termes representatius de l'àrea, és a dir, que apareguin freqüentment en els textos de restauració arquitectònica; i, de l'altra, que siguin termes que s'utilitzen en italià o termes la forma catalana dels quals no es troba recollida en les obres terminològiques o lexicogràfiques. En aquest segon cas, s'han fet unes propostes neològiques.

Esperem que la selecció de termes, feta pel professorat de l'Escola, i la informació que conté aquest lèxic us siguin útils per a l'activitat acadèmica.

Rosa Mateu

Cap del Servei de Llengües i Terminologia

Introducció

La formació de la restauració artística com una disciplina formalment estructurada, malgrat que s'ha practicat durant més de 500 anys, és un fenomen contemporani, bàsicament a partir de la Carta d'Atenes de l'any 1932 i del treball de l'Institut de la Restauració de Roma.

La restauració arquitectònica, una especialitat de la restauració artística, tot i que hi va haver destacades aportacions en els segles XVIII i XIX, ha tardat més a fixar-se com a disciplina atès el major abast del camp de coneixement i la complexitat de les variables que cal dominar.

La tasca teoricopràctica d'autors com Eugène Viollet-le-Duc, Gustavo Giovannoni i Cesare Brandi, per assenyalar solament els més destacats; la revolució teòrica impulsada per la Unesco a partir de la seva creació i formalitzada admirablement per Carlos Chanfón, i, finalment, la sistematització recentment elaborada per Giovanni Carbonara, són les etapes sobre les quals fa anys que treballem al CIEPAC (Centre Internacional d'Estudis del Patrimoni Construït), i sobre les quals es basa aquest lèxic.

La selecció dels termes s'ha fet a partir de l'elaboració d'un arbre temàtic que estructura i formalitza una determinada valoració de la restauració arquitectònica com a disciplina. Per bé que hi poden haver altres opcions teòriques, la que aquí es concreta es fonamenta en una visió d'interdisciplinarietat, que precisa la pròpia identitat de la restauració artística-arquitectònica i alhora respecta la identitat de les disciplines que hi intervenen, com ara la història, l'arquitectura, la construcció, l'urbanisme, el dret, etc. Es fa un plantejament dinàmic seqüencial: comença per la teoria i la història de la restauració, segueix per l'ampli espectre de l'anàlisi, la proposta i la intervenció, i acaba amb el manteniment.

La presència de termes italians es justifica pel reconeixement de la maduresa de l'escola italiana de restauració.

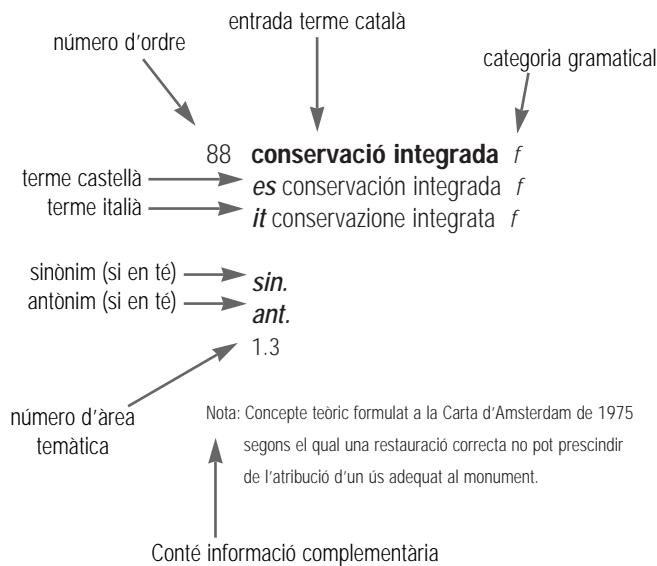
Aquest lèxic sintetitza un llarg treball en el qual han participat diverses promocions d'arquitectes i historiadors del màster de Restauració de Monuments d'Arquitectura i del programa de postgrau Formes d'Ànalisi i Intervenció en el Patrimoni Construït, als quals els autors volen expressar el seu agraiament, especialment a Immaculada Hernández. També agraeixen al Servei de Llengües i Terminologia el suport terminològic.

Aquesta primera edició, limitada per raons d'extensió a una síntesi de 500 termes, és una versió que, malgrat la cura i l'esforç esmercats en la seva confecció, es pot millorar en successives edicions, per la qual cosa agrairem les observacions que se'ns facin arribar.

**Salvador Tarragó
Montserrat Julià
Caterina Memeo
Enric Bejarano**

Consulta

Informació de les entrades

Entrades

Les entrades estan ordenades alfabèticament seguint l'ordre seqüencial del terme català. Els noms de doble gènere recullen la indicació de la terminació femenina tant en català com en castellà.

restaurador -a m i f
es restaurador-ra m i f

Les equivalències en italià no s'han recollit sistemàticament, només hi apareixen les d'ús més freqüent.

cosit i descosit
it cucì e scuci m

8 Informació complementària

Les notes recullen informació complementària diversa: informació sobre el context històric, aclariments del concepte i referències al context d'ús del terme. A més hi ha notes que relacionen el terme amb els annexos del lèxic.

Número d'àrea temàtica

El número que apareix després de les equivalències fa referència a un o més apartats de la classificació temàtica que trobareu a les pàgines 13 i 14 d'aquest lèxic.

P. ex. **ruïna** *f*
 1.1, 2.3, 3.4.1.1

Remissions

Trobareu quatre tipus de remissions. Les de sinònima i antònima són introduïdes per les abreviatures *sin.* i *ant.* respectivament.

desnivellació *f*
sin. desnivellament

desnivellament *m*
sin. desnivellació

Les sigles tenen entrada pròpia i remeten al terme desenvolupat a què fan referència mitjançant un vegeu.

Patrimoni Cultural Català *m*
es Patrimonio Cultural Catalán *m*
sigla PCC

PCC *m*
es PCC *m*
veg. Patrimoni Cultural Català

Annexos

Trobareu tres annexos que aporten informació complementària que s'ha considerat pertinent per als usuaris als quals s'adreça el lèxic. L'annex I és un quadre historiogràfic; l'annex II és un recull de les lleis, cartes i organitzacions més representatives; l'annex III és un model de fitxa per a la catalogació de les obres d'art.

Índexs

9

Al final del recull hi trobareu els índexs dels termes en castellà i en italià que remeten al número d'ordre del terme català.

Abreviatures utilitzades

<i>ant.</i>	antònim
<i>es</i>	castellà
<i>f</i>	nom femení singular
<i>f pl</i>	nom femení plural
<i>it</i>	italià
<i>loc</i>	locució
<i>m</i>	nom masculí singular
<i>m i f</i>	nom masculí i femení
<i>m pl</i>	nom masculí plural
<i>sin.</i>	sinònim
<i>veg.</i>	vegeu

Bibliografia

11

ARAN, J. [et al.] *Diccionari d'arquitectura*. Barcelona: CIRIT, 1990.

ARQUÉS, R. *Diccionari català-italià. Dizionario catalano-italiano*. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, 1992.

Diccionari de la llengua catalana. 3a ed. Barcelona: Encyclopèdia Catalana, 1993.

Diccionario de la construcción. 1a ed. Barcelona: CEAC, 1986.

FULLANA, M. *Diccionari de l'art i dels oficis de la construcció*. Palma de Mallorca: Moll, 1974.

GENERALITAT DE CATALUNYA; GESTIÓ D'INFRASTRUCTURES; CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari visual de la construcció*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Pùbliques, 1994.

Glossarium Artis 8. Das Baudenkmal / Le monument historique / The historic monument. München, New Providence, Londres, París: K.G. Saur, 1994.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. 2a reimpr. corregida. Barcelona-Palma de Mallorca-València: Edicions 3 i 4, Edicions 62, Editorial Moll, Encyclopèdia Catalana, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.

INSTITUT D'ESTUDIS UNIVERSITARIS JOSEP TRUETA. *Diccionari de dibuix tècnic*. Barcelona: Fundació Barcelona, 1992. (Diccionaris terminològics).

INSTITUT DE LA TECNOLOGIA DE LA CONSTRUCCIÓ DE CATALUNYA. *Diccionari manual de la construcció. Català, castellà*. Barcelona: ITEC, 1986.

INTERNATIONAL COUNCIL OF MUSEUMS. *Dictionarium Museologicum*. Budapest: ICOM, 1986.

12 LAJO, R.; SURROCA, J. *Lèxic d'art*. Madrid: Akal, 1993.

PANAREDA, J.M.; BUSQUÉ, J.; RABELLA, J.M. *Diccionari de cartografia*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura; Curial, 1994. (Terminologies).

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Diccionario de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe, 1996 [CD-ROM]

TORROJA, E. *Léxico de la construcción*. Madrid: Instituto Eduardo Torroja de la Construcción y del Cemento, 1956. 2v.

Arbre de camp

13

1 Teoria general de la restauració

- 1.1 Conceptes generals de la restauració
- 1.2 Components de l'obra a restaurar
- 1.3 Tipus d'intervenció

2 Història de la restauració

- 2.1 Elements teòrics i disciplinaris
- 2.2 Historiografia de la restauració (annex I)
- 2.3 Metodologies del treball històric
- 2.4 Ciències auxiliars per a la investigació històrica

3 Anàlisi

- 3.1 Elements d'identificació i valoració
 - 3.1.1 Anàlisi visual
 - 3.1.1.1 Preceptiva arquitectònica
 - 3.1.1.2 Percepció de l'espai
 - 3.1.1.3 Percepció de la llum
 - 3.1.1.4 Percepció de la forma
 - 3.1.1.5 Percepció del color
 - 3.1.2 Classificació
 - 3.1.2.1 Estilística
 - 3.1.2.2 Tipològica
 - 3.1.3 Valoració
 - 3.1.4 Inventari i catalogació
- 3.2 Anàlisi urbanística
 - 3.2.1 Teoria urbanística
 - 3.2.2 Morfologia urbana
 - 3.2.3 Conjunt, parts i elements urbans
 - 3.2.4 Variables urbanístiques
 - 3.2.5 Variables d'edificació
 - 3.2.6 Transformacions urbanes
- 3.3 Anàlisi arquitectònica
 - 3.1 Cartogràfica
 - 3.3.1.1 Plànols genèrics
 - 3.3.1.2 Plànols temàtics
 - 3.3.1.3 Tècniques d'elaboració cartogràfica
 - 3.3.2 Compositiva
 - 3.3.2.1 Elements de mesura, de composició i formes compositives
 - 3.3.2.2 Relacions i proporcions

14

- 3.3.2.3 Sistemes relacionals i compositius
- 3.3.2.4 Disposició
- 3.3.2.5 Decor
- 3.3.3 Estructural
 - 3.3.3.1 Anàlisi límit
- 3.3.4 Constructiva. Patològica
 - 3.3.4.1 Materials i superfícies
 - 3.3.4.2 Estructures i elements constructius
- 3.4 Anàlisi jurídica
 - 3.4.1 Lleis de l'Estat espanyol
 - 3.4.1.1 Llei, de 12 de maig de 1956, del règim del sòl i ordenació urbana (LS)
 - 3.4.1.2 Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol (LPHE)
Reial decret 111/1986, de 10 de gener
 - 3.4.2 Lleis d'àmbit català
 - 3.4.2.1 Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català (LPCC)
 - 3.4.3 Règim jurídic de l'obra a restaurar

4 Proposta

- 4.1 Programa arquitectònic
- 4.2 Tipus d'intervenció
- 4.3 Principis-guia del projecte de restauració
- 4.4 Classes de proposta

5 Realització

- 5.1 Obres provisionals
- 5.2 Intervencions sobre materials i superfícies
 - 5.2.1 Obres preliminars
 - 5.2.2 Materials lapidis
 - 5.2.3 Fusta
- 5.3 Intervencions sobre estructures i elements constructius
 - 5.3.1 General
 - 5.3.2 Fonaments
 - 5.3.3 Murs de càrrega
 - 5.3.4 Pilars i columnes
 - 5.3.5 Arcs
 - 5.3.6 Forjats
 - 5.3.7 Voltes, cúpules

6 Manteniment i gestió

- 6.1 Agressions
- 6.2 Proteccions

1 acabat <i>m</i> <i>es</i> acabado <i>m</i> <i>it</i> rifinitura <i>f</i> 3.3.4.1	11 aixecament topogràfic <i>m</i> <i>es</i> levantamiento topográfico <i>m</i> <i>it</i> rilevamento topografico <i>m</i> 3.3.1	15
2 ad quadrantum <i>loc</i> <i>es</i> ad quadrantum <i>loc</i> 3.3.2.3	12 alçària reguladora màxima <i>f</i> <i>es</i> altura reguladora máxima <i>f</i> 3.2.5	Lèxic bàsic de restauració arquitectònica
3 ad triangulum <i>loc</i> <i>es</i> ad triangulum <i>loc</i> 3.3.2.3	13 alteració <i>f</i> <i>es</i> alteración <i>f</i> <i>it</i> alterazione <i>f</i> 3.3.4.1	
4 adhesió <i>f</i> <i>es</i> adhesión <i>f</i> 5.2.2	14 alteració estàtica <i>f</i> <i>es</i> alteración estática <i>f</i> 3.3.4.1	
5 afegit <i>m</i> <i>es</i> añadido <i>m</i> <i>it</i> aggiunta <i>f</i> 1.2	Nota: Es refereix a l'alteració de l'esquema estàtic d'una estructura, per exemple, la transformació d'una estructura hiperestàtica en una estructura isostàtica.	
6 agent abiòtic <i>m</i> <i>es</i> agente abiótico <i>m</i> 3.3.4.1	15 alveolització <i>f</i> <i>es</i> alveolización <i>f</i> <i>it</i> alveolizzazione <i>f</i> 3.3.4.1	
7 agent aggressor <i>m</i> <i>es</i> agente agresor <i>m</i> 3.3.4.1	16 ambient <i>m</i> <i>es</i> ambiente <i>m</i> 1.2	
8 agent biòtic <i>m</i> <i>es</i> agente biótico <i>m</i> 3.3.4.1	17 analogia <i>f</i> <i>es</i> analogía <i>f</i> 1.1, 3.1.1.4	
9 aixecament <i>m</i> <i>es</i> levantamiento <i>m</i> <i>it</i> rilevamento <i>m</i> 3.3.4.1	18 anamorfisme <i>m</i> <i>es</i> anamorfismo <i>m</i> 3.3.2.1	
10 aixecament manual <i>m</i> <i>es</i> levantamiento manual <i>m</i> 3.3.1	19 anastilosi <i>f</i> <i>es</i> anastilosis <i>f</i> 1.3	

16	20 antecedent cultural <i>m</i> <i>es</i> antecedente cultural <i>m</i> 2.3	30 atirantament <i>m</i> <i>es</i> atirantado <i>m</i> 5.3
21	antiguitat <i>f</i> <i>es</i> antigüedad <i>f</i> <i>ant.</i> modernitat 2.1	31 autenticitat <i>f</i> <i>es</i> autenticidad <i>f</i> <i>ant.</i> falsedad 1.1, 4.2
22	apuntalament <i>m</i> <i>es</i> apuntalamiento <i>m</i> 5.1	32 axialitat <i>f</i> <i>es</i> axialidad <i>f</i> 3.3.2.4
23	arc <i>m</i> <i>es</i> arco <i>m</i> 3.3.3	33 BCIL <i>m 1</i> <i>es</i> BCIL <i>m</i> 3.1.4, 3.4.2. <i>veg.</i> bé cultural d'interès local
24	àrea d'estudi <i>f</i> <i>es</i> área de estudio <i>f</i> 3.2.1	34 BCIN <i>m</i> <i>es</i> BCIN <i>m</i> 3.1.4, 3.4.2.1 <i>veg.</i> bé cultural d'interès nacional
25	armat <i>m</i> <i>es</i> armado <i>m</i> 5.2.3, 5.3.7	35 bé catalogat <i>m</i> <i>es</i> bien catalogado <i>m</i> 3.4.3
26	asimetria <i>f</i> <i>es</i> asimetría <i>f</i> 3.3.2.2	36 bé cultural d'interès local <i>m</i> <i>es</i> bien cultural de interés local <i>m</i> 3.1.4, 3.4.2.1 <i>sigla</i> BCIL Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'annex II.
27	assegurança <i>f</i> <i>es</i> seguro <i>m</i> 6.2	37 bé cultural d'interès nacional <i>m</i> <i>es</i> bien cultural de interés nacional <i>m</i> 3.1.4, 3.4.2.1 <i>sigla</i> BCIN Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'annex II.
28	assentament diferencial <i>m</i> <i>es</i> asiento diferencial <i>m</i> 3.3.3, 3.3.4.2	
29	assolellament <i>m</i> <i>es</i> asoleo <i>m</i> 3.2.4	

38	bé d'interès cultural <i>m</i>		47	cànon compositiu <i>m</i>	17
	<i>es</i> bien de interés cultural <i>m</i>			<i>es</i> canon compositivo <i>m</i>	
	3.4.1.2			3.3.2.1	
	<i>sigla</i> BIC				
	Nota: Segons la LPHE 16/1985.				
	Vegeu l'annex II.				
39	bé immoble <i>m</i>		48	caos urbanístic <i>m</i>	
	<i>es</i> bien inmueble <i>m</i>			<i>es</i> caos urbanístico <i>m</i>	
	3.4.2.1			3.2.3	
40	bé mobile <i>m</i>		49	caràcter d'un edifici <i>m</i>	
	<i>es</i> bien mueble <i>m</i>			<i>es</i> carácter de un edificio <i>m</i>	
	3.4.2.1			3.3.2.5	
41	BIC <i>m</i>		50	carbonatació <i>f</i>	
	<i>es</i> BIC <i>m</i>			<i>es</i> carbonatación <i>f</i>	
	3.4.1.2			3.3.4.1	
	<i>veg.</i> bé d'interès cultural				
42	brescat <i>m</i>		51	càtalog <i>m</i>	
	<i>it</i> pitting <i>m</i>			<i>es</i> catálogo <i>m</i>	
	3.3.4.1			3.1.4, 4.4	
43	butllofa <i>f</i>		52	Càtalog de BCIL <i>m</i>	
	<i>es</i> ampolla <i>f</i>			<i>es</i> Catálogo de BCIL <i>m</i>	
	<i>it</i> rigonfiamento <i>m</i>			3.1.4	
	3.3.4.1			Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'annex II.	
44	calà <i>f</i>		53	Càtalog de BIC interessants <i>m</i>	
	<i>es</i> cata <i>f</i>			<i>es</i> Catálogo de BIC interesantes <i>m</i>	
	2.3			3.1.4	
45	camp visual <i>m</i>			Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'annex II.	
	<i>es</i> campo visual <i>m</i>				
	3.1.1.2				
46	cànon <i>m</i>		54	Càtalog de monuments i conjunts històrics de Catalunya <i>m</i>	
	<i>es</i> canon <i>m</i>			<i>es</i> Catálogo de monumentos y conjuntos históricos de Cataluña <i>m</i>	
	3.3.2.1			3.1.4	
				Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'annex II.	

- 18** 55 **Catàleg del Patrimoni Cultural Català** *m*
es Catálogo del Patrimonio Cultural Catalán *m*
3.1.4
Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'anex II.
- 56** **Catàleg del Patrimoni Històric Espanyol** *m*
es Catálogo del Patrimonio Histórico Español *m*
3.1.4
Nota: Segons la LPHE 16/1985. Vegeu l'anex II.
- 57** **centralitat** *f*
es centralidad *f*
3.3.2.4
- 58** **centre de simetria** *m*
es centro de simetría *m*
3.3.2.4
- 59** **centre històric** *m*
es centro histórico *m*
3.2.3
- 60** **cicle formatiu** *m*
es ciclo formativo *m*
2.3
- 61** **ciència urbana** *f*
es ciencia urbana *f*
3.2.1
- 62** **ciutat emmurallada** *f*
es ciudad amurallada *f*
3.2.3
- 63** **ciutat jardí** *f*
es ciudad jardín *f*
3.2.3
- 64** **ciutat vella** *f*
es casco antiguo *m*
3.2.3
- 65** **clapejat** *m*
it spotting *m*
3.3.4.1
- 66** **classificació estilística** *f*
es clasificación estilística *f*
3.1.2.1
Nota: La classificació estilística pot ser històrica (estil grec, romà, gòtic, romànic, paleocristià, etc.), cronològica, cultural o geogràfica (asteca període II, Japó segle XIV).
- 67** **coeficient de seguretat geomètric** *m*
es coeficiente de seguridad geométrico *m*
3.3.3
- 68** **collage** *m*
es collage *m*
3.1.1.5
- 69** **color** *m*
es color *m*
3.1.1.5
Nota: Es pot parlar de color brillant, calent, fred, mort, neutre, pla, primari, secundari, terciari, transparent, viu, pur, etc.
- 70** **coloració** *f*
es coloración *f*
3.1.1.5
- 71** **colorit** *m*
es colorido *m*
3.1.1.5

72	comissió per a la protecció del patrimoni <i>f</i> <i>es</i> comisión para la protección del patrimonio <i>f</i> 3.4.3	Not: Terme genèric amb el qual una comunitat designa l'organisme encarregat de la protecció del patrimonio.	81	conjunt de l'edifici <i>m</i> <i>es</i> conjunto del edificio <i>m</i> 3.1.1.1	19
73	compatibilitat d'usos <i>f</i> <i>es</i> compatibilidad de usos <i>f</i> 4.2		82	conjunt històric <i>m</i> <i>es</i> conjunto histórico <i>m</i> 3.4.1.2, 3.4.2.1	
74	compatibilitat de funcions <i>f</i> <i>es</i> compatibilidad de funciones <i>f</i> 4.1		83	conjuntura <i>f</i> <i>es</i> coyuntura <i>f</i> <i>ant.</i> estructura 2.1	
75	composició <i>f</i> <i>es</i> composición <i>f</i> 3.3.2.3		84	consciència històrica <i>f</i> <i>es</i> conciencia histórica <i>f</i> 2.1	
76	concordança <i>f</i> <i>es</i> concordancia <i>f</i> 3.1.1.4		85	consciència restauradora <i>f</i> <i>es</i> conciencia restauradora <i>f</i> 2.1	
77	concreció <i>f</i> <i>es</i> concreción <i>f</i> <i>it</i> concrezione <i>f</i> 3.3.4.1		86	conservació <i>f</i> <i>es</i> conservación <i>f</i> 1.1, 1.3	
78	condicionament cultural <i>m</i> <i>es</i> condicionamiento cultural <i>m</i> 2.1		87	conservació in situ <i>f</i> <i>es</i> conservación in situ <i>f</i> 1.3	
79	condicions de col·lapse <i>f pl</i> <i>es</i> condiciones de colapso <i>f pl</i> 3.3.3		88	conservació integrada <i>f</i> <i>es</i> conservación integrada <i>f</i> <i>it</i> conservazione integrata <i>f</i> 1.3	
80	congruència <i>f</i> <i>es</i> congruencia <i>f</i> 3.1.1.4			Nota: Concepte teòric formulat a la Carta d'Amsterdam de 1975 segons el qual una restauració correcta no pot prescindir de l'atribució d'un ús adequat al monument.	

Lexic bàsic de restauració arquitectònica

- 20 89 conservació integral** *f*
es conservación integral *f*
1.3
sin. pura conservació
Nota: Tendència actual de la restauració a Itàlia que considera prioritàries les exigències de la instància històrica, i il·licita, conseqüentment, qualsevol eliminació o operació selectiva.
- 90 conservador-a** *m/f*
es conservador-ra *m/f*
1.1
- 91 consistència física** *f*
es consistencia física *f*
1.2
sin. matèria
- 92 consolidació** *f*
es consolidación *f*
it consolidamento *m*
1.3, 5.2.2, 5.2.3
- 93 consolidació estructural** *f*
es consolidación estructural *f*
5.3.1
- 94 constant històrica** *f*
es constante histórica *f*
2.1
- 95 continuïtat cultural** *f*
es continuidad cultural *f*
2.1, 2.3
- 96 contrafort** *m*
es contrafuerte *m*
it contrafforte *m*
5.3.3
- 97 còpia** *f*
es copia *f*
1.1
- 98 corcat** *m*
es carcoma *f*
3.3.4.1
- 99 corrasió** *f*
es corrosión *f*
it corrosione *f*
3.3.4.1
- 100 corrosió** *f*
es corrosión *f*
it corrosione *f*
3.3.4.1
- 101 cosit i descosit** *m*
es cosido y descosido *m*
it cucì e scuci *m*
5.3.3
Nota: Intervenció amb la qual es reparen murs esquerdats. Consisteix a eliminar l'àrea del voltant de la fissura, *descosit*, per després substituir-la amb un aparell mural regular de mans, *cosit*.
- 102 creixement harmònic** *m*
es crecimiento armónico *m*
3.3.2.3
- 103 creixement urbà** *m*
es crecimiento urbano *m*
3.2.6
Nota: Pot ser espontani, orgànic, planificat, regular, etc.
- 104 criteri d'intervenció** *m*
es criterio de intervención *m*
1.3
- 105 crosta** *f*
es costra *f*
it crosta *f*
3.3.4.1
- 106 crustacis** *m pl*
es crustáceos *m pl*
3.3.4.1

107	cultura colonitzada <i>f</i> <i>es</i> cultura colonizada <i>f</i> 2.3	116	deformació <i>f</i> <i>es</i> deformación <i>f</i> 3.3.3, 3.3.4.2	21
108	cultura dominant <i>f</i> <i>es</i> cultura dominante <i>f</i> 2.3	117	deformació diferencial <i>f</i> <i>es</i> deformación diferencial <i>f</i> 3.3.3	
109	cultura material <i>f</i> <i>es</i> cultura material <i>f</i> 2.3	118	deformació permanent <i>f</i> <i>es</i> deformación permanente <i>f</i> 3.3.4.1	
110	cultura tradicional <i>f</i> <i>es</i> cultura tradicional <i>f</i> 2.3	119	degradació <i>f</i> <i>es</i> degradación <i>f</i> <i>it</i> degradazione <i>f</i> 3.3.4.1, 6.1	
111	datació <i>f</i> <i>es</i> datación <i>f</i> 2.3	120	densitat de població <i>f</i> <i>es</i> densidad de población <i>f</i> 3.2.4	
112	declaració de bé <i>f</i> <i>es</i> declaración de bien <i>f</i> 3.4.1, 3.4.2	121	desbrossament <i>m</i> <i>es</i> desbrozado <i>m</i> <i>it</i> diserbo <i>m</i> 5.2.1	
113	decoloració pluvial <i>f</i> <i>es</i> decoloración pluvial <i>f</i> <i>it</i> dilavamento <i>m</i> 3.3.4.1	122	descohesió <i>f</i> <i>es</i> descohesión <i>f</i> <i>it</i> decoesione <i>f</i> 3.3.4.1	
114	decoració <i>f</i> <i>es</i> decoración <i>f</i> 3.3.2.5	123	desequilibri <i>m</i> <i>es</i> desequilibrio <i>m</i> <i>it</i> squilibrio <i>m</i> 3.3.2.2	
115	defensa del patrimoni <i>f</i> <i>es</i> defensa del patrimonio <i>f</i> 1.1	124	desinfecció <i>f</i> <i>es</i> desinfección <i>f</i> 5.2.2, 5.2.3	
		125	desmuntatge <i>m</i> <i>es</i> desmontaje <i>m</i> <i>it</i> smontaggio <i>m</i> 1.3	

- 22** 126 **desnivellació** *f*
es desnivelación *f*
it dislivello *m*
3.3.4.2
sin. desnivellament
- 127 **desnivellament** *m*
es desnivelación *f*
it dislivello *m*
3.3.4.2
sin. desnivellació
- 128 **desplom** *m*
es desplome *m*
it strapiombo *m*
3.3.4.2
- 129 **desprendiment** *m*
es desprendimiento *m*
it distacco *m*
sin. esllavissada
3.3.4.1
- 130 **desproporció** *f*
es desproporción *f*
3.3.2.2
- 131 **desurbanització** *f*
es desurbanización *f*
3.2.6
- 132 **digne de conservar** *loc*
es digno de conservar *loc*
3.1.3
- 133 **digne de protegir** *loc*
es digno de proteger *loc*
3.1.3
- 134 **dipòsit administratiu** *m*
es depósito administrativo *m*
2.3
- Nota: Lloc on es dipositen permisos d'obra,
certificats d'edificabilitat, etc.
- 135 **dipòsit fiscal** *m*
es depósito fiscal *m*
2.3
- Nota: Lloc on es dipositen padrons, cadas-
tres, contribucions, etc.
- 136 **dipòsit jurídic**
i de registres *m*
es depósito jurídico
y de registros *m*
2.3
- Nota: Lloc on es dipositen registres de pro-
pietat, etc.
- 137 **dipòsit notarial** *m*
es depósito notarial *m*
2.3
- Nota: Lloc on es dipositen protocols de con-
tractació d'obres, escriptures compra-venda,
inventaris de béns, testamentos, etc.
- 138 **dipòsit superficial** *m*
es depósito superficial *m*
3.3.4.1
- 139 **dispositiu** *m*
es dispositivo *m*
6.2
- Nota: Pot ser de control, seguretat, protecció,
detecció, vigilància, etc.
- 140 **distinció de la intervenció** *f*
es distinción de la intervención *f*
1.3
- 141 **diversitat cultural** *f*
es diversidad cultural *f*
2.3
- 142 **divisòria de propietat** *f*
es divisoria de propiedad *f*
3.2.5

143	document <i>m</i> <i>es</i> documento <i>m</i> 2.3	151	durabilitat <i>f</i> <i>es</i> durabilidad <i>f</i> 3.3.3, 6	23
144	document audiovisual <i>m</i> <i>es</i> documento audiovisual <i>m</i> 2.3	152	duresa <i>f</i> <i>es</i> dureza <i>f</i> 3.3.3	
	Nota: Un document audiovisual és un document en suport CD-ROM, vídeo, pel·lícula, etc.	153	duresa superficial <i>f</i> <i>es</i> dureza superficial <i>f</i> 3.3.3	
145	document cartogràfic <i>m</i> <i>es</i> documento cartográfico <i>m</i> 2.3	154	efecte de llum i ombra <i>m</i> <i>es</i> efecto de luz y sombra <i>m</i> 3.1.1.3	
	Nota: Un document cartogràfic és, per exemple, un plànol, una maqueta, un atlas, un mapa administratiu, un pla espacial, etc.	155	efecte espacial <i>m</i> <i>es</i> efecto espacial <i>m</i> 3.1.1.2	
146	document escrit <i>m</i> <i>es</i> documento escrito <i>m</i> 2.3	156	eflorescència <i>f</i> <i>es</i> eflorescencia <i>f</i> <i>it</i> efflorescenza <i>f</i> 3.3.4.1	
	Nota: Un document escrit és, per exemple, una carta, un incunabule, una obra de referència, un catàleg, un diari, una inscripció, etc.	157	eix <i>m</i> <i>es</i> eje <i>m</i> 3.3.2.3	
147	document gràfic <i>m</i> <i>es</i> documento gráfico <i>m</i> 2.3	158	eix de simetria <i>m</i> <i>es</i> eje de simetría <i>m</i> 3.3.2.4	
	Nota: Un document gràfic és, per exemple, una fotografia, una postal, una xilografia, una litografia, un dibuix, etc.	159	eixample <i>m</i> <i>es</i> ensanche <i>m</i> <i>it</i> ampliamento <i>m</i> 3.2.3	
148	document objecte <i>m</i> <i>es</i> documento objeto <i>m</i> 2.3	160	element arquitectònic <i>m</i> <i>es</i> elemento arquitectónico <i>m</i> 3.1.1.1, 3.3.2.1	
	Nota: Un document objecte és, per exemple, un vestit, un mur, una moneda, ceràmica, etc.		Nota: Es fa la distinció entre gran element (capitell, fust, etc.), mitjà element (evoluta, etc.) i petit element (escòcia, toro, filet, etc.).	
149	document oral <i>m</i> <i>es</i> documento oral <i>m</i> 2.3			
150	ductilitat <i>f</i> <i>es</i> ductilidad <i>f</i> 3.3.3			

24	161 element lineal <i>m</i> <i>es</i> elemento lineal <i>m</i> 3.3.3	171 envejelliment <i>m</i> <i>es</i> envejecimiento <i>m</i> <i>it</i> invecchiamento <i>m</i> 2.1
	162 element primari <i>m</i> <i>es</i> elemento primario <i>m</i> 3.2.1	172 època <i>f</i> <i>es</i> época <i>f</i> 2.3, 3.1.4
	163 element urbà <i>m</i> <i>es</i> elemento urbano <i>m</i> 3.2.1, 3.2.6	173 escala <i>f</i> <i>es</i> escala <i>f</i> 3.3.2.2
	164 eliminació dels afeigits <i>f</i> <i>es</i> eliminación de los añadidos <i>f</i> <i>it</i> rimozione delle aggiunte <i>f</i> 1.3	174 escatat <i>m</i> <i>es</i> descafilado <i>m</i> 3.3.4.1
	165 emplaçament <i>m</i> <i>es</i> emplazamiento <i>m</i> 3.2.2, 3.2.4	175 esdeveniment <i>m</i> <i>es</i> acontecimiento <i>m</i> 2.3
	Nota: Es refereix a una localització a escala local.	
	166 encercolament <i>m</i> <i>es</i> zunchado <i>m</i> <i>it</i> cerchiatura <i>f</i> 5.3.4, 5.3.7	176 esslavissada <i>f</i> <i>es</i> desprendimiento <i>m</i> <i>it</i> distacco <i>m</i> 3.3.4.1 <i>sin.</i> desprendiment
	167 engruiximent <i>m</i> <i>es</i> engrosamiento <i>m</i> 5.3.3, 5.3.7	177 esmerilament <i>m</i> <i>es</i> esmerilado <i>m</i> <i>it</i> smerigliamento <i>m</i> 3.3.4.1
	168 enrigidiment <i>m</i> <i>it</i> irrigidimento <i>m</i> 5.3.6	178 espacialitat <i>f</i> <i>es</i> espacialidad <i>f</i> 3.1.1.2
	169 ensorrament diferencial <i>m</i> <i>es</i> hundimiento diferencial <i>m</i> 3.3.3	179 esquema urbanístic <i>m</i> <i>es</i> esquema urbanístico <i>m</i> 3.2.2, 3.2.6
	170 entorn de protecció <i>m</i> <i>es</i> entorno de protección <i>m</i> 3.1.4	

180	esquerda <i>f</i> <i>es</i> grieta <i>f</i> <i>it</i> crepa <i>f</i> 3.3.3, 3.3.4.1	190	esveltesa <i>f</i> <i>es</i> esbeltez <i>f</i> 3.3.3	25
181	estil antagònic <i>m</i> <i>es</i> estilo antagónico <i>m</i> 3.1.1.4	191	esveltesa límit <i>f</i> <i>es</i> esbeltez límite <i>f</i> 3.3.3	
182	estil coexistent <i>m</i> <i>es</i> estilo coexistente <i>m</i> 3.1.1.4	192	eurítmia <i>f</i> <i>es</i> euritmia <i>f</i> 3.3.2.2	
183	estil de transició <i>m</i> <i>es</i> estilo de transición <i>m</i> 3.1.1.4	193	evolució històrica <i>f</i> <i>es</i> evolución histórica <i>f</i> 2.1	
184	estil derivat <i>m</i> <i>es</i> estilo derivado <i>m</i> 3.1.1.4	194	excavació arqueològica <i>f</i> <i>es</i> excavación arqueológica <i>f</i> 2.3	
185	estrat cultural <i>m</i> <i>es</i> estrato cultural <i>m</i> 2.4	195	excentricitat <i>f</i> <i>es</i> excentricidad <i>f</i> 3.3.3	
186	estructura <i>f</i> <i>es</i> estructura <i>f</i> 1.2	196	exfoliació <i>f</i> <i>es</i> exfoliación <i>f</i> <i>it</i> esfoliazione <i>f</i> 3.3.4.1	
187	estructura <i>f</i> <i>es</i> estructura <i>f</i> <i>ant.</i> conjuntura 2.1	197	explotació <i>f</i> <i>es</i> explotación <i>f</i> 6	
	Nota: Es tracta de fenòmens geogràfics, econòmics, culturals, etc. de caràcter durador que es mantenen constants durant un període de temps llarg.	198	expropiació <i>f</i> <i>es</i> expropiación <i>f</i> 3.4.3	
188	estructura urbana <i>f</i> <i>es</i> estructura urbana <i>f</i> 3.2.2	199	extensió espacial <i>f</i> <i>es</i> extensión espacial <i>f</i> 3.3.2.1	
189	estucat <i>m</i> <i>es</i> estucado <i>m</i> <i>it</i> stuccatura <i>f</i> 5.2.2	200	extirpació <i>f</i> <i>es</i> extirpación <i>f</i> <i>it</i> estirpazione <i>f</i> 3.3.4.1	

26	201 fals estètic <i>m</i> <i>es</i> falso estético <i>m</i> 1.1	211 fongs <i>m pl</i> <i>es</i> hongos <i>m pl</i> 3.3.4.1
	202 fals històric <i>m</i> <i>es</i> falso histórico <i>m</i> 1.1	212 fons documental <i>m</i> <i>es</i> fondo documental <i>m</i> 2.3
	203 falsetat <i>f</i> <i>es</i> falsedad <i>f</i> <i>ant.</i> autenticitat 1.1, 4.2	213 font històrica directa <i>f</i> <i>es</i> fuente histórica directa <i>f</i> 2.2 Nota: Es refereix a una font històrica primària.
	204 fase constructiva <i>f</i> <i>es</i> fase constructiva <i>f</i> 2.3	214 font històrica indirecta <i>f</i> <i>es</i> fuente histórica indirecta <i>f</i> 2.2 Nota: Es refereix a una font històrica secundària.
	205 fiabilitat <i>f</i> <i>es</i> fiabilidad <i>f</i> 6	215 forma <i>f</i> <i>es</i> forma <i>f</i> <i>sin.</i> morfologia 3.1.1.4 Nota: Ens hi referim amb els següents parells dialektics: plena/buida, oberta/lançada, definida/indefinida, homogènia/heterogènia, estàtica/dinàmica, concentrada/dispersa, geomètrica/orgànica, curvilínia/rectilínia, harmònica/contrastada, central/lineal, simètrica/asimètrica, etc.
	206 fissura <i>f</i> <i>es</i> fisura <i>f</i> <i>it</i> fessura <i>f</i> 3.3.4.1	216 forma urbana <i>f</i> <i>es</i> forma urbana <i>f</i> 3.2.2
	207 fixació <i>f</i> <i>es</i> fijación <i>f</i> 1.3, 5.2.2	217 fractura <i>f</i> <i>es</i> fractura <i>f</i> <i>it</i> frattura <i>f</i> 3.3.4.1
	208 flexió dissimètrica <i>f</i> <i>es</i> flexión disimétrica <i>f</i> 3.3.3	218 genius loci <i>m</i> <i>es</i> genius loci <i>m</i> 3.2.4 Nota: Designació del lloc primigeni.
	209 folrat <i>m</i> <i>es</i> forrado <i>m</i> 5.2.3	
	210 fondària màxima edificable <i>f</i> <i>es</i> profundidad máxima edificable <i>f</i> 3.2.5	

219 gestió de visites <i>f</i> <i>es</i> gestión de visitas <i>f</i> 6	230 identitat cultural <i>f</i> <i>es</i> identidad cultural <i>f</i> 2.3	27
220 grau d'autenticitat <i>m</i> <i>es</i> grado de autenticidad <i>m</i> 1.1, 1.2	231 imatge <i>f</i> <i>es</i> imagen <i>f</i> <i>it</i> immagine <i>f</i> 1.2	
221 grau de penombra <i>m</i> <i>es</i> grado de penumbra <i>m</i> 3.1.1.3	232 imitació <i>f</i> <i>es</i> imitación <i>f</i> 1.1	
222 grau de protecció <i>m</i> <i>es</i> grado de protección <i>m</i> 3.1.4, 3.4.3	233 inalienabilitat del monument <i>f</i> <i>es</i> inalienabilidad del monumento <i>f</i> 1.1	
223 guia <i>f</i> <i>es</i> guía <i>f</i> 6	234 inestabilitat local <i>f</i> <i>es</i> inestabilidad local <i>f</i> 3.3.3.2	
224 harmonia <i>f</i> <i>es</i> armonía <i>f</i> 3.3.2.2	235 injecció armada <i>f</i> <i>es</i> inyección armada <i>f</i> <i>it</i> frettaggio <i>m</i> 5.3	
225 herbes infectants <i>f pl</i> <i>es</i> hierbas infestantes <i>f pl</i> 3.3.4.1	236 insectes <i>m pl</i> <i>es</i> insectos <i>m pl</i> 3.3.4.1	
226 historicitat <i>f</i> <i>es</i> historicidad <i>f</i> 2.1	237 instància estètica <i>f</i> <i>es</i> instancia estética <i>f</i> <i>it</i> istanza estetica <i>f</i> 1.1	
Nota: Fa referència a la relació passat/present.	238 instància històrica <i>f</i> <i>es</i> instancia histórica <i>f</i> <i>it</i> istanza storica <i>f</i> 1.1	
227 homotècia <i>f</i> <i>es</i> homotecia <i>f</i> 3.1.1.4, 3.3.2.2		
228 icona <i>f</i> <i>es</i> icono <i>m</i> 3.1.1.4		
229 identitat <i>f</i> <i>es</i> identidad <i>f</i> 1.1		

- 28 239 **institut de conservació i de restauració** *m*
es instituto de conservación y restauración *m*
3.4.3
Nota: Terme genèric amb el qual una comunitat designa l'organisme encarregat de la conservació i restauració.
- 240 **integració** *f*
es integración *f*
3.3.2.1
- 241 **intensitat lluminica** *f*
es intensidad lumínica *f*
3.1.1.3
- 242 **intercolumni** *m*
es intercolumnio *m*
3.3.2.4
- 243 **intervenció** *f*
es intervención *f*
1.3
- 244 **intervenció arquitectònica** *f*
es intervención arquitectónica *f*
1.3
- 245 **intervenció urbanística** *f*
es intervención urbanística *f*
1.3
- 246 **intervia** *f*
es intervía *f*
3.2.3
Nota: Nom genèric que va donar Ildefons Cerdà a illa (illa rural, illa geogràfica, illa ferroviària, etc.).
- 247 **inventari** *m*
es inventario *m*
3.1.4, 4.3
- 248 **irreversibilitat** *f*
es irreversibilidad *f*
ant. reversibilitat
1.1, 4.2
- 249 **jaciment arqueològic** *m*
es yacimiento arqueológico *m*
2.3
- 250 **jardí històric** *m*
es jardín histórico *m*
3.4.1.2, 3.4.2.1
- 251 **junta de construcció** *f*
es junta de construcción *f*
3.3.3
- 252 **juxtaposició** *f*
es yuxtaposición *f*
3.3.2.1
- 253 **lesió** *f*
es lesión *f*
it lesione *f*
3.3.4.1, 3.3.4.2
- 254 **línia de delimitació del centre històric** *f*
es línea de delimitación del centro histórico *f*
3.1.4
- 255 **línia de façanes** *f*
es línea de fachadas *f*
3.2.5
- 256 **línia de pressions** *f*
es línea de presiones *f*
3.3.3.4
- 257 **llacuna** *f*
es laguna *f*
it lacuna *f*
1.2

		29
258 lloc històric <i>m</i>	<i>es</i> sitio histórico <i>m</i>	
	3.4.1.2, 3.4.2.1	
259 llum <i>f</i>	<i>es</i> luz <i>f</i>	
	3.1.1.3	
	Nota: Es pot parlar de llum artificial, directa, indirecta, natural, rasant, zenithal, etc.	
260 macrofotografia <i>f</i>	<i>es</i> macrofotografía <i>f</i>	
	3.3	
261 mantenibilitat <i>f</i>	<i>es</i> mantenibilidad <i>f</i>	
	6	
262 manteniment correctiu <i>m</i>	<i>es</i> mantenimiento correctivo <i>m</i>	
	6	
263 manteniment preventiu <i>m</i>	<i>es</i> mantenimiento preventivo <i>m</i>	
	6	
264 mapa de risc <i>m</i>	<i>es</i> mapa de riesgo <i>m</i>	
	<i>it</i> carta del rischio <i>f</i>	
	3.4.3	
265 matèria <i>f</i>	<i>es</i> materia <i>f</i>	
	<i>sin.</i> consistència física	
	1.2	
266 material lapidi <i>m</i>	<i>es</i> material lapidio <i>m</i>	
	3.3.4.1, 5.2.2	
267 memòria col·lectiva <i>f</i>	<i>es</i> memoria colectiva <i>f</i>	
	2.1	
	268 meteorització <i>f</i>	
	<i>es</i> meteorización <i>f</i>	
	3.3.4.1	
	269 mida derivada <i>f</i>	
	<i>es</i> medida derivada <i>f</i>	
	3.3.2.1	
	270 mida original <i>f</i>	
	<i>es</i> medida original <i>f</i>	
	3.3.2.1	
	271 mínima intervenció <i>f</i>	
	<i>es</i> mínima intervención <i>f</i>	
	<i>it</i> minimo intervento <i>m</i>	
	1.3, 4.2	
	272 model <i>m</i>	
	<i>es</i> modelo <i>m</i>	
	1.1, 3.1.3	
	273 modernitat <i>f</i>	
	<i>es</i> modernidad <i>f</i>	
	<i>ant.</i> antiguitat	
	2.1	
	274 modèstia del restaurador	
	<i>f</i>	
	<i>es</i> modestia del restaurador <i>f</i>	
	1.1	
	275 mòdul <i>m</i>	
	<i>es</i> módulo <i>m</i>	
	3.3.2.1	
	276 modulació <i>f</i>	
	<i>es</i> modulación <i>f</i>	
	3.3.2.1, 3.3.2.4	
	277 modulor <i>m</i>	
	<i>es</i> modulor <i>m</i>	
	3.3.2.3	

30	278 monocromia <i>f</i> <i>es</i> monochromía <i>f</i> 3.1.1.5	287 nombre d'or <i>m</i> <i>es</i> número áureo <i>m</i> 3.3.2.2
	279 monument <i>m</i> <i>es</i> monumento <i>m</i> 1.1, 3.4.1.2	288 obertura de carrers <i>f</i> <i>es</i> apertura de calles <i>f</i> <i>it</i> sventramento <i>m</i> 3.2.6
	280 monument artístic <i>m</i> <i>es</i> monumento artístico <i>m</i> 1.1	289 objecte material <i>m</i> <i>es</i> objeto material <i>m</i> 1.2
	281 monument històric <i>m</i> <i>es</i> monumento histórico <i>m</i> 1.1, 3.4.2.1	290 obra d'art <i>f</i> <i>es</i> obra de arte <i>f</i> <i>it</i> capolavoro <i>m</i> 1.1, 3.1.3
	282 monument industrial <i>m</i> <i>es</i> monumento industrial <i>m</i> 1.1	291 obra mestra <i>f</i> <i>es</i> obra maestra <i>f</i> 3.1.3
	283 morfogènesi <i>f</i> <i>es</i> morfogénesis <i>f</i> 3.3.2.1	292 ocupació màxima de parcel·la <i>f</i> <i>es</i> ocupación máxima de parcela <i>f</i> 3.2.5
	284 morfologia <i>f</i> <i>es</i> morfología <i>f</i> <i>sin.</i> forma 3.1.1.4	293 ombra <i>f</i> <i>es</i> sombra <i>f</i> 3.1.1.3
	Nota: Ens hi referim amb els següents parells dialèctics: plena/buida, oberta/tanca-dada, definida/indefinida, homogènia/heterogènia, estàtica/dinàmica, concentrada/dispersa, geomètrica/òrganica, curvilínia/rectilínia, harmònica/contrastada, central/lineal, simètrica/asimètrica, etc.	294 ordenança <i>f</i> <i>es</i> ordenación <i>f</i> 3.3.2.3
	285 neteja <i>f</i> <i>es</i> limpieza <i>f</i> <i>it</i> pulizia <i>f</i> 5.2.2	295 ordre arquitectònic <i>m</i> <i>es</i> orden arquitectónico <i>m</i> 3.3.2.3
	286 neutralització <i>f</i> <i>es</i> neutralización <i>f</i> 1.3	296 orientació <i>f</i> <i>es</i> orientación <i>f</i> 3.2.4

		307	pàtina <i>f</i>
			<i>es</i> pàtina <i>f</i>
			<i>it</i> patina <i>f</i>
			1.2
			Nota: Fa referència a la pàtina natural, és a dir a l'envelliment de l'obra.
		308	pàtina artificial <i>f</i>
			<i>es</i> pàtina artificial <i>f</i>
			<i>it</i> patinatura <i>f</i>
			<i>sin.</i> veladura
			1.2, 5.2.2
		309	pàtina biològica <i>f</i>
			<i>es</i> pàtina biològica <i>f</i>
			1.2, 3.3.4.1
		310	patrimoni <i>m</i>
			<i>es</i> patrimonio <i>m</i>
			1.1
		311	patrimoni arquitectònic <i>m</i>
			<i>es</i> patrimonio arquitectónico <i>m</i>
			1.1
		312	patrimoni artístic <i>m</i>
			<i>es</i> patrimonio artístico <i>m</i>
			1.1
		313	patrimoni construït <i>m</i>
			<i>es</i> patrimonio construido <i>m</i>
			1.1
		314	patrimoni cultural <i>m</i>
			<i>es</i> patrimonio cultural <i>m</i>
			1.1
		315	Patrimoni Cultural Català <i>m</i>
			<i>es</i> Patrimonio Cultural Catalán <i>m</i>
			<i>sigla</i> PCC
			3.4.2.1
			Nota: Segons la LPCC 9/1993. Vegeu l'annex II

32	316 Patrimoni de la Humanitat <i>m</i> <i>es</i> Patrimonio de la Humanidad <i>m</i> <i>sin.</i> Patrimoni mundial de la Unesco 3.4.3	323 penombra <i>f</i> <i>es</i> penumbra <i>f</i> 3.1.1.3
	317 Patrimoni Històric Espanyol <i>m</i> <i>es</i> Patrimonio Histórico Español <i>m</i> <i>sigla</i> PHE 3.4.1.2 Nota: Segons la LPHE 16/1985. Vegeu l'anex II.	324 PEP <i>m</i> <i>es</i> PEP <i>m</i> <i>veg.</i> Plan especial de protección 3.4.1
	318 Patrimoni Mundial de la Unesco <i>m</i> <i>es</i> Patrimonio Mundial de la Unesco <i>m</i> <i>sin.</i> Patrimoni de la Humanitat 3.4.3	325 perfil <i>m</i> <i>es</i> perfil <i>m</i> 3.1.1.4
	319 patrimoni natural <i>m</i> <i>es</i> patrimonio natural <i>m</i> 1.1	326 PERI <i>m</i> <i>es</i> PERI <i>m</i> <i>veg.</i> Pla especial de reforma interior 3.2.6, 3.4.1.1
	320 PCC <i>m</i> <i>es</i> PCC <i>m</i> <i>veg.</i> Patrimoni Cultural Català 3.4.2.1	327 periodicitat <i>f</i> <i>es</i> periodicidad <i>f</i> 2.4
	321 pel·lícula <i>f</i> <i>es</i> película <i>f</i> <i>it</i> pellicola <i>f</i> 3.3.4.1	328 permanència <i>f</i> <i>es</i> permanencia <i>f</i> 2.4
	322 penjament <i>m</i> <i>es</i> colgamiento <i>m</i> 5.3.5, 5.3.7	329 permanència del pla de la ciutat <i>f</i> <i>es</i> permanencia del plano de la ciudad <i>f</i> 3.2.2
		330 perspectiva <i>f</i> <i>es</i> perspectiva <i>f</i> 3.3.1
		331 perspectiva central <i>f</i> <i>es</i> perspectiva central <i>f</i> 3.3.1
		332 perspectiva isomètrica <i>f</i> <i>es</i> perspectiva isométrica <i>f</i> 3.3.1

333 PHE <i>m</i>	de reforma interior <i>m</i>	33
<i>es</i> PHE <i>m</i>	<i>es</i> Plan especial	
<i>veg.</i> Patrimoni Històric Espanyol	de reforma interior <i>m</i>	
3.4.1.2	<i>sigla</i> PERI	
334 pillatge <i>m</i>	3.2.6, 3.4.1.1	
<i>es</i> pillaje <i>m</i>	Nota: Segons la Llei del Sòl (1956).	
6.1		
335 pintura mural <i>f</i>		
<i>es</i> pintura mural <i>f</i>		
3.3		
336 pla central <i>m</i>		
<i>es</i> plano central <i>m</i>		
3.3.2.4		
337 pla d'urbanisme <i>m</i>		
<i>es</i> plano de urbanismo <i>m</i>		
3.2.2, 3.2.6		
338 pla de la ciutat <i>m</i>		
<i>es</i> plano de la ciudad <i>m</i>		
3.2.2		
339 pla de profunditat <i>m</i>		
<i>es</i> plano de profundidad <i>m</i>		
3.1.1.2		
340 pla de restauració <i>m</i>		
<i>es</i> plan de restauración <i>m</i>		
3.2.2		
341 pla del color <i>m</i>		
<i>es</i> plano del color <i>m</i>		
<i>it</i> piano del colore <i>m</i>		
3.4.3		
Nota: Es refereix al pla del color de la ciutat.		
342 Pla especial		
de reforma interior <i>m</i>		
<i>es</i> Plan especial		
de reforma interior <i>m</i>		
<i>sigla</i> PERI		
3.2.6, 3.4.1.1		
Nota: Segons la Llei del Sòl (1956).		
343 placa <i>f</i>		
<i>es</i> placa <i>f</i>		
3.3.4.1		
344 Plan especial		
de protección <i>m</i>		
<i>es</i> Plan especial		
de protección <i>m</i>		
<i>es</i> PEP <i>m</i>		
<i>sigla</i> PEP		
3.4.1		
Nota: Pla especial de protecció a efectes de la LPHE. Vegeu l'annex II.		
345 podridura <i>f</i>		
<i>es</i> podredumbre <i>f</i>		
<i>it</i> marciume <i>m</i>		
3.3.4.1		
346 policromia <i>f</i>		
<i>es</i> policromía <i>f</i>		
3.1.1.5		
347 política de restauració <i>f</i>		
<i>es</i> política de restauración <i>f</i>		
3.4.3		
348 pol·lució <i>f</i>		
<i>es</i> polución <i>f</i>		
<i>it</i> inquinamento <i>m</i>		
3.3.4.1		
349 porositat <i>f</i>		
<i>es</i> porosidad <i>f</i>		
3.3.4.1		

Lexic bàsic de restauració arquitectònica

34	350 preconsolidació <i>f</i> <i>es</i> preconsolidación <i>f</i> <i>it</i> preconsolidamento <i>m</i> 5.2.2	360 proporció harmònica <i>f</i> <i>es</i> proporción armónica <i>f</i> 3.3.2.2
	351 preexistència <i>f</i> <i>es</i> preexistencia <i>f</i> 2.1	361 proporció modular <i>f</i> <i>es</i> proporción modular <i>f</i> 3.3.2.2
	352 preservació <i>f</i> <i>es</i> preservación <i>f</i> 1.3	Notat: També es pot parlar de proporció èstàtica o aritmètica.
	353 prevenció <i>f</i> <i>es</i> prevención <i>f</i> 1.3	362 prospecció arqueològica <i>f</i> <i>es</i> prospección arqueológica <i>f</i> 2.3
	354 profunditat <i>f</i> <i>es</i> profundidad <i>f</i> 3.1.1.3	363 protecció <i>f</i> <i>es</i> protección <i>f</i> 1.3, 5.2.2, 6.2
	355 programa arquitectònic <i>m</i> <i>es</i> programa arquitectónico <i>m</i> 4.1	364 pròtesi <i>f</i> <i>es</i> prótesis <i>f</i> 5.2.3
	356 progrés <i>m</i> <i>es</i> progreso <i>m</i> <i>ant.</i> reacció 2.1	365 prototip <i>m</i> <i>es</i> prototipo <i>m</i> 3.1.3
	357 proporció <i>f</i> <i>es</i> proporción <i>f</i> 3.3.2.2, 3.3.2.4	366 punt de vista dominant <i>m</i> <i>es</i> punto de vista dominante <i>m</i> 3.1.1.2
	358 proporció analògica <i>f</i> <i>es</i> proporción analógica <i>f</i> 3.3.2.2	367 pura conservació <i>f</i> <i>es</i> pura conservación <i>f</i> <i>sin.</i> conservació integral 1.3
	359 proporció geomètrica <i>f</i> <i>es</i> proporción geométrica <i>f</i> 3.3.2.2	Nota: Tendència actual de la restauració a Itàlia que considera prioritàries les exigències de la instància històrica, i il·licita, conseqüentment, qualsevol eliminació o operació selectiva.
		368 puresa d'estil <i>f</i> <i>es</i> pureza de estilo <i>f</i> 3.1.1.4, 3.1.2

Nota: També es pot parlar de proporció dinàmica o àuria.

369 reacció <i>f</i> <i>es</i> reacción <i>f</i> <i>ant.</i> progrés 2.1	379 reforma urbana <i>f</i> <i>es</i> reforma urbana <i>f</i> 3.2.6	35
370 rebliment de ronyons <i>m</i> <i>es</i> relleno de riñones <i>m</i> <i>it</i> rinflanco <i>m</i> 5.3.7	380 registre <i>m</i> <i>es</i> registro <i>m</i> 3.1.4	
371 recalçat <i>m</i> <i>es</i> recalce <i>m</i> 5.3.2	381 Registre d'arquitectura moderna ibèrica <i>m</i> <i>es</i> Registro de arquitectura moderna ibérica <i>m</i> 3.1.4	
		Nota: Registre elaborat per Docomomo.
372 reconeixement del valor de l'obra <i>m</i> <i>es</i> reconocimiento del valor de la obra <i>m</i> 1.1, 3.1	382 rehabilitació <i>f</i> <i>es</i> rehabilitación <i>f</i> <i>it</i> riabilitazione <i>f</i> 1.3	
373 reconstrucció <i>f</i> <i>es</i> reconstrucción <i>f</i> 1.3	383 rehabilitació arquitectònica <i>f</i> <i>es</i> rehabilitación arquitectónica <i>f</i> 1.3	
374 recreació <i>f</i> <i>es</i> recreación <i>f</i> 1.3	384 rehabilitació urbanística <i>f</i> <i>es</i> rehabilitación urbanística <i>f</i> 1.3	
		Nota: Es parla de rehabilitació urbanística d'un barri, d'un centre històric, etc.
375 rectangle dinàmic <i>m</i> <i>es</i> rectángulo dinámico <i>m</i> 3.3.2.3	385 reintegració <i>f</i> <i>es</i> reintegración <i>f</i> <i>it</i> reintegrazione <i>f</i> 1.3	
376 rectangle estàtic <i>m</i> <i>es</i> rectángulo estático <i>m</i> 3.3.2.3	386 reintegració analògica <i>f</i> <i>es</i> reintegración analógica <i>f</i> 1.3	
377 recuperació <i>f</i> <i>es</i> recuperación <i>f</i> <i>it</i> recupero <i>m</i> 1.3	387 reintegració hipotètica <i>f</i> <i>es</i> reintegración hipotética <i>f</i> 1.3	
378 reforma interior <i>f</i> <i>es</i> reforma interior <i>f</i> 3.2.6, 3.4.1.1		

- 36 388 **reintegració il·lusionista** *f*
es reintegración ilusionista *f*
1.3
- 389 **reintegració irreversible** *f*
es reintegración irreversible *f*
1.3
- 390 **repetició** *f*
es repetición *f*
3.3.2.2
- 391 **reproducció** *f*
es reproducción *f*
1.1
- 392 **resistència per forma** *f*
es resistencia por forma *f*
3.3.3
- 393 **resta arqueològica** *f*
es resto arqueológico *m*
2.3
- 394 **restauració** *f*
es restauración *f*
it restauro *m*
1.1
- 395 **restauració arqueològica** *f*
es restauración arqueológica *f*
it restauro archeologico *m*
1.1
- 396 **restauració cosmètica** *f*
es restauración cosmética *f*
it restauro cosmetico *m*
1.1
- 397 **restauració crítica** *f*
es restauración crítica *f*
it restauro critico *m*
1.1
- 398 **restauració estilística** *f*
es restauración estilística *f*
it restauro stilistico *m*
1.1
- 399 **restauració filològica** *f*
es restauración filológica *f*
it restauro filologico *m*
1.1
- 400 **restauració preventiva** *f*
es restauración preventiva *f*
it restauro preventivo *m*
1.1
- 401 **restauració romàntica** *f*
es restauración romántica *f*
it restauro romantico *m*
1.1
- 402 **restauració tipològica** *f*
es restauración tipológica *f*
it restauro tipologico *m*
1.1
- 403 **restaurador -a** *m i f*
es restaurador -ra *m i f*
1.1
- 404 **restitució de l'original** *f*
es restitución del original *f*
it ripristino *m*
1.3
- 405 **restitució de la imatge** *f*
es restitución de la imagen *f*
1.3
- 406 **restitució fotogràfica** *f*
es restitución fotográfica *f*
3.3.1

407	restitució fotogramètrica	<i>f</i>	418	ròtula plàstica	<i>f</i>	37
	<i>es</i> restitución fotogramétrica	<i>f</i>		<i>es</i> rótula plástica	<i>f</i>	
	3.3.1			3.3.3		
408	restitució gràfica	<i>f</i>	419	rovell	<i>m</i>	
	<i>es</i> restitución gráfica	<i>f</i>		<i>es</i> orín	<i>m</i>	
	1.3			<i>es</i> herrumbre	<i>f</i>	
409	restitució hipotètica	<i>f</i>		<i>it</i>	ruggine	<i>f</i>
	<i>es</i> restitución hipotética	<i>f</i>		3.3.4.1		
	1.3					
410	retícula de quadres	<i>f</i>	420	ruïna	<i>f</i>	
	<i>es</i> retícula de cuadros	<i>f</i>		<i>es</i> ruina	<i>f</i>	
	2.3			1.1, 2.3, 3.4.1.1		
411	reutilització	<i>f</i>	421	ruïna econòmica	<i>f</i>	
	<i>es</i> reutilización	<i>f</i>		<i>es</i> ruina económica	<i>f</i>	
	1.3			3.4.1.1		
412	reversibilitat	<i>f</i>	422	ruïna física	<i>f</i>	
	<i>es</i> reversibilidad	<i>f</i>		<i>es</i> ruina física	<i>f</i>	
	<i>it</i> reversibilità	<i>f</i>		3.4.1.1		
	<i>ant.</i> irreversibilitat					
	1.1, 4.2					
413	revestiment	<i>m</i>	423	ruïna funcional	<i>f</i>	
	<i>es</i> revestimiento	<i>m</i>		<i>es</i> ruina funcional	<i>f</i>	
	3.3.4.1			3.4.1.1		
414	revestiment continu	<i>m</i>	424	ruptura	<i>f</i>	
	<i>es</i> revestimiento continuo	<i>m</i>		<i>es</i> rotura	<i>f</i>	
	3.3.4.2			3.3.4.1		
415	revestiment defectuós	<i>m</i>	425	salobre	<i>m</i>	
	<i>es</i> revestimiento defectuoso	<i>m</i>		<i>es</i> eflorescencia	<i>f</i>	
	3.3.4.2			<i>it</i> efflorescenza	<i>f</i>	
416	ritme	<i>m</i>		<i>sin.</i> eflorescència		
	<i>es</i> ritmo	<i>m</i>		3.3.4.1		
	3.3.2.4					
417	rosegadors	<i>m pl</i>	426	sals solubles	<i>f pl</i>	
	<i>es</i> roedores	<i>m pl</i>		<i>es</i> sales solubles	<i>f pl</i>	
	3.3.4.1			3.3.4.1		
			427	salvaguarda	<i>f</i>	
				<i>es</i> salvaguarda	<i>f</i>	
				<i>es</i> salvaguardia	<i>f</i>	
				3.4.3		

38	428 sanejament <i>m</i> <i>es</i> saneamiento <i>m</i> <i>it</i> bonifica dell'umidità <i>f</i> 5.3.3	437 sistema de contrast <i>m</i> <i>es</i> sistema de contraste <i>m</i> 3.3
	429 secció àuria <i>f</i> <i>es</i> sección aurea <i>f</i> 3.3.2.2	438 situació <i>f</i> <i>es</i> situación <i>f</i> 3.2.2, 3.2.4 Nota: Es refereix a una localització a escala geogràfica.
	430 sector visual <i>m</i> <i>es</i> sector visual <i>m</i> 3.1.1.2	439 solució arquitectònica <i>f</i> <i>es</i> solución arquitectónica <i>f</i> 5.3.1
	431 semblança <i>f</i> <i>es</i> semejanza <i>f</i> 3.1.1.4, 3.3.2.2	440 suburbí <i>m</i> <i>es</i> suburbio <i>m</i> <i>it</i> sobborgo <i>m</i> 3.2.3
	432 sentit de l'espai <i>m</i> <i>es</i> sentido del espacio <i>m</i> 3.1.1.2	441 superficie <i>f</i> <i>es</i> superficie <i>f</i> 3.1.1.4
	433 servitud <i>f</i> <i>es</i> servidumbre <i>f</i> 3.4.3	442 superficie de sacrifici <i>f</i> <i>es</i> superficie de sacrificio <i>f</i> <i>it</i> superfice di sacrificio <i>f</i> 1.2
	434 significat simbòlic <i>m</i> <i>es</i> significado simbólico <i>m</i> 1.1	443 superposició <i>f</i> <i>es</i> superposición <i>f</i> <i>it</i> sovrapposizione <i>f</i> 3.3.2.1, 3.3.2.4
	435 síl·loge <i>f</i> <i>es</i> siloge <i>f</i> <i>it</i> silloge <i>f</i> 1.3 Nota: Es refereix a la recollida i ordenació de fragments d'un monument, però sense intenció de reconstruir-lo.	444 supervisió <i>f</i> <i>es</i> supervisión <i>f</i> 6
	436 simetria <i>f</i> <i>es</i> simetría <i>f</i> 3.3.2.2, 3.3.2.4 Nota: Pot ser puntual, axial, rotatòria, composta, etc.	445 suport <i>m</i> <i>es</i> soporte <i>m</i> <i>it</i> supporto <i>m</i> 1.2

446 taca <i>f</i> <i>es</i> mancha <i>f</i> <i>it</i> macchia <i>f</i> 3.3.4.1	454 testimoni <i>m</i> <i>es</i> testimonio <i>m</i> <i>it</i> testimonianza <i>f</i> 2.4, 5.3.1	39
447 temps curt <i>m</i> <i>es</i> tiempo corto <i>m</i> 2.3	455 textura <i>f</i> <i>es</i> textura <i>f</i> 3.1.1.4	
Nota: Es refereix a la divisió tripartida del temps de la història (temps curt, temps mitjà i temps llarg) establerta per F. Braudel. El temps curt té com a unitats de mesura el dia, el mes i l'any.	456 tipología edificatoria <i>f</i> <i>es</i> tipología edificatoria <i>f</i> 3.1.2.2	
Nota: Pot ser lineal, centrada, creuada, reticulada, etc.	457 tipología estructural <i>f</i> <i>es</i> tipología estructural <i>f</i> 3.1.2.2	
Nota: Pot ser comprimida, traccionada, mixta, tensada, penjada, atraintada, pretensada, inflada, etc.	458 tipología funcional <i>f</i> <i>es</i> tipología funcional <i>f</i> 3.1.2.2	
Nota: Distinció que es fa entre diversos tipus d'arquitectura segons la seva funció: domèstica, religiosa, civil, comercial, industrial, militar, hidràulica, etc.	459 tipología residencial <i>f</i> <i>es</i> tipología residencial <i>f</i> 3.1.2.2	
Nota: Pot ser aïllada, adossada, en bloc, amb patí, etc.	460 traçat <i>m</i> <i>es</i> trazado <i>m</i> 3.2.2	
452 temps prehistòric <i>m</i> <i>es</i> tiempo prehistórico <i>m</i> 2.3	461 traçat director <i>m</i> <i>es</i> trazado director <i>m</i> 3.3.2.3	
453 termovisió <i>f</i> <i>es</i> termovisión <i>f</i> 3.3.1		

- 40 462 **traçat harmònic** *m*
es trazado armónico *m*
3.3.2.3
- 463 **traçat regulador** *m*
es trazado regulador *m*
3.3.2.3
- 464 **traçat urbà** *m*
es trazado urbano *m*
3.2.2
- 465 **traçat urbà irregular** *m*
es trazado urbano irregular *m*
3.2.2
- 466 **traçat urbà regular** *m*
es trazado urbano regular *m*
3.2.2
- Nota: Es distingeixen assentaments rectilinis, assentaments travessers i assentaments encreuats.
- 467 **traçat urbanístic** *m*
es trazado urbanístico *m*
3.2.2
- 468 **traçat viari** *m*
es trazado viario *m*
3.2.2
- 469 **triangle sagrat** *m*
es triángulo sagrado *m*
3.3.2.3
- 470 **tutela activa** *f*
es tutela activa *f*
3.4.3
- 471 **tutela del patrimoni** *f*
es tutela del patrimonio *f*
3.4.3
- 472 **tutela passiva** *f*
es tutela pasiva *f*
3.4.3
- 473 **unitat estilística** *f*
es unidad estilística *f*
1.1
- 474 **unitat potencial de l'obra d'art** *f*
es unidad potencial de la obra de arte *f*
1.1
- 475 **urbanisme** *m*
es urbanismo *m*
3.2.1
- 476 **valor documental** *m*
es valor documental *m*
3.1.3
- 477 **valor estètic** *m*
es valor estético *m*
3.1.3
- 478 **valor històric** *m*
es valor histórico *m*
3.1.3
- 479 **vandalisme** *m*
es vandalismo *m*
6.1
- 480 **veladura** *f*
es veladura *f*
it patinatura *f*
sin. pátina artificial
1.2, 5.2.2
- 481 **ventilació** *f*
es ventilación *f*
3.2.4

482	vestigi	<i>m</i>	492	volta	<i>f</i>	41
	<i>es</i> vestigio	<i>m</i>		<i>es</i> bóveda	<i>f</i>	
	3.4			3.1.1.4, 3.3.3		
483	vía	<i>f</i>	493	volum	<i>m</i>	
	<i>es</i> vía	<i>f</i>		<i>es</i> volúmen	<i>m</i>	
	3.2.3			3.1.1.4		
	Nota: Nom genèric que va donar Ildefons Cerdà a camí, carrer, carretera, etc.					
484	vida útil	<i>f</i>	494	volum màxim edificable	<i>m</i>	
	<i>es</i> vida útil	<i>f</i>		<i>es</i> volumen máximo edificable	<i>m</i>	
	6			3.2.5		
485	vigilància	<i>f</i>	495	xarxa viària	<i>f</i>	
	<i>es</i> vigilancia	<i>f</i>		<i>es</i> red viaria	<i>f</i>	
	6			3.2.2		
486	vinclament	<i>m</i>	496	zona arqueològica	<i>f</i>	
	<i>es</i> pandoe	<i>m</i>		<i>es</i> zona arqueológica	<i>f</i>	
	3.3.3			3.4.1.2, 3.4.2.1		
487	vincle d'inalienabilitat	<i>m</i>	497	zona d'interès etnològic	<i>f</i>	
	<i>es</i> vínculo de inalienabilidad	<i>m</i>		<i>es</i> zona de interés etnológico	<i>f</i>	
	3.4.3			3.4.2.1		
488	vincle d'inedificabilitat	<i>m</i>	498	zona neutra	<i>f</i>	
	<i>es</i> vínculo de inedificabilidad	<i>m</i>		<i>es</i> zona neutra	<i>f</i>	
	3.4.3			1.2		
489	visió de conjunt	<i>f</i>	499	zona paleontològica	<i>f</i>	
	<i>es</i> visión de conjunto	<i>f</i>		<i>es</i> zona paleontológica	<i>f</i>	
	3.1.1.2			3.4.2.1		
490	visió estereoscòpica	<i>f</i>	500	zona perduda	<i>f</i>	
	<i>es</i> visión estereoscópica	<i>f</i>		<i>es</i> zona perdida	<i>f</i>	
	3.1.1.2			1.2		
491	vocació de l'edifici	<i>f</i>	501	zona reintegrada	<i>f</i>	
	<i>es</i> vocación del edificio	<i>f</i>		<i>es</i> zona reintegrada	<i>f</i>	
	<i>it</i> vocazione dell'edificio	<i>f</i>		1.2		
	4.1		502	zona residencial	<i>f</i>	
				<i>es</i> zona residencial	<i>f</i>	
				3.2.1		

Índex de termes en italià

La primera xifra correspon al tema i la segona al número d'ordre dins del tema.

- aggiunta 5
- alterazione 13
- alveolizzazione 15
- ampliamento 159
- bonifica dell'umidità 428
- capolavoro 290
- carta del rischio 264
- cerchiatura 166
- concrezione 77
- conservazione integrata 88
- consolidamento 92
- contrafforte 96
- corrasione 99
- corrosione 100
- crepa 180
- crosta 105
- decoesione 122
- degradazione 119
- dilavamento 113
- diserbo 121
- dislivello 126, 127
- distacco 129, 176
- efflorescenza 156, 425
- esfoliazione 196
- estirpazione 200
- fessura 206
- frattura 217
- frettaggio 235
- immagine 231
- inquinamento 348
- invecchiamento 171
- istanza estetica 237
- istanza storica 238
- lacuna 257
- lesione 253
- macchia 446
- marciame 345
- minimo intervento 271
- ossidazione 301
- patina 307
- patinatura 308
- pellicola 321
- piano del colore 340
- pitting 42
- preconsolidamento 350
- pulizia 285
- recupero 377
- reintegración 385
- restauro 394
- restauro archeologico 395
- restauro cosmetico 396
- restauro critico 397
- restauro filologico 399
- restauro preventivo 400
- restauro romantico 401
- restauro stilistico 398
- restauro tipologico 402
- reversibilità 412
- riabilitazione 382
- rifinitura 1
- rigonfiamento 43
- rilevamento 9
- rilevamento topografico 11
- rimozione delle aggiunte 164
- rinfianco 370
- ripristino 404
- ruggine 419
- smerigliamento 177
- smontaggio 125
- sobborgo 440
- sovraposizione 443
- spotting 65
- squilibrio 123
- strapiombo 128
- stuccatura 189
- superficie di sacrificio 442

supporto 445
sventramento 288
testimonianza 454
vocazione dell'edificio 491

Índex de termes en castellà

La primera xifra correspon al tema i la segona al número d'ordre dins del tema.

- acabado 1
- acontecimiento 175
- ad quadrantum 2
- ad triangulum 3
- adhesión 4
- agente abiótico 6
- agente agresor 7
- agente biótico 8
- alteración 13
- alteración estática 14
- altura reguladora máxima 12
- alveolización 15
- ambiente 16
- ampolla 43
- analogía 17
- anamorfismo 18
- anastilosis 19
- antecedente cultural 20
- antigüedad 21
- añadido 5
- apertura de calles 288
- apuntalamiento 22
- arco 23
- área de estudio 24
- armado 25
- armonía 224
- asiento diferencial 28
- asimetría 26
- asoleo 29
- atirantado 30
- autenticidad 31
- axialidad 32
- BCIL 33
- BCIN 34
- BIC 41
- bien catalogado 35
- bien cultural
de interés local 36
- bien cultural de interés
nacional 37
- bien de interés cultural 38
- bien inmueble 39
- bien mueble 40
- bóveda 492
- campo visual 45
- canon 46
- canon compositivo 47
- caos urbanístico 48
- carácter de un edificio 49
- carbonatación 50
- carcoma 98
- casco antiguo 64
- cata 44
- catálogo 51
- Catálogo de BCIL 52
- Catálogo de BIC
interesantes 53
- Catálogo de monumentos
y conjuntos históricos
de Cataluña 54
- Catálogo del Patrimonio
Cultural Catalán 55
- Catálogo del Patrimonio
Histórico Español 56
- centralidad 57
- centro de simetría 58
- centro histórico 59
- ciclo formativo 60
- ciencia urbana 61
- ciudad amurallada 62
- ciudad jardín 63
- clasificación estilística 66
- coeficiente de seguridad
geométrico 67
- colgamiento 322
- color 69

- coloración 70
colorido 71
collage 68
comisión para la protección del patrimonio 72
compatibilidad de funciones 74
compatibilidad de usos 73
composición 75
conciencia histórica 84
conciencia restauradora 85
concordancia 76
concreción 77
condicionamiento cultural 78
condiciones de colapso 79
congruencia 80
conjunto del edificio 81
conjunto histórico 82
conservación 86
conservación in situ 87
conservación integrada 88
conservación integral 89
conservador -ra 90
consistencia física 91
consolidación 92
consolidación estructural 93
constante histórica 94
continuidad cultural 95
contrafuerte 96
copia 97
corrasión 99
corrosión 100
costra 105
coyuntura 83
crecimiento armónico 102
crecimiento urbano 103
criterio de intervención 104
crustáceos 106
cultura colonizada 107
cultura dominante 108
cultura material 109
cultura tradicional 110
datación 111
declaración de bien 112
decoloración pluvial 113

decoración 114
defensa del patrimonio 115
deformación 116
deformación diferencial 117
deformación permanente 118
degradación 119
densidad de población 120
depósito administrativo 134
depósito fiscal 135
depósito jurídico
 y de registros 136
depósito notarial 137
depósito superficial 138
desbrozado 121
descafilado 174
descohesión 122
desequilibrio 123
desinfección 124
desmontaje 125
desnivelación 126, 127
desplome 128
desprendimiento 129, 176
desproporción 130
desurbanización 131
digno de conservar 132
digno de proteger 133
dispositivo 139
distinción
 de la intervención 140
diversidad cultural 141
divisoria de propiedad 142
documento 143
documento audiovisual 144
documento cartográfico 145
documento escrito 146
documento gráfico 147
documento objeto 148
documento oral 149
ductilidad 150
durabilidad 151
dureza 152
dureza superficial 153
efecto de luz y sombra 154
efecto espacial 155

- eflorescencia** 156, 425
eje 157
eje de simetría 158
elemento arquitectónico 160
elemento lineal 161
elemento primario 162
elemento urbano 163
eliminación
 de los añadidos 164
emplazamiento 165
engrosamiento 167
ensanche 159
entorno de protección 170
envejecimiento 171
época 172
esbeltez 190
esbeltez límite 191
escala 173
esmerilado 177
espacialidad 178
esquema urbanístico 179
estilo antagónico 181
estilo coexistente 182
estilo de transición 183
estilo derivado 184
estrato cultural 185
estructura 186, 187
estructura urbana 188
estucado 189
euritmia 192
evolución histórica 193
excavación arqueológica 194
excentricidad 195
exfoliación 196
explotación 197
expropiación 198
extensión espacial 199
extirpación 200
falsedad 203
falso estético 201
falso histórico 202
fase constructiva 204
fiabilidad 205
fijación 207
fisura 206
flexión disimétrica 208
fondo documental 212
forma 215
forma urbana 216
forrado 209
fractura 217
fuente histórica directa 213
fuente histórica indirecta 214
genius loci 218
gestión de visitas 219
grado de autenticidad 220
grado de penumbra 221
grado de protección 222
grieta 180
guía 223
herrumbre 419
hierbas infestantes 225
historicidad 226
homotecia 227
hongos 211
hundimiento diferencial 169
ícono 228
identidad 229
identidad cultural 230
imagen 231
imitación 232
inalienabilidad
 del monumento 233
inestabilidad local 234
insectos 236
instancia estética 237
instancia histórica 238
instituto de conservación y restauración 239
integración 240
intensidad lumínica 241
intercolumnio 242
intervención 243
intervención arquitectónica
 244
intervención urbanística 245
intervía 246
inventario 247

- inyección armada** 235
irreversibilidad 248
jardín histórico 250
junta de construcción 251
laguna 257
lesión 253
levantamiento 9
levantamiento manual 10
levantamiento topográfico 11
limpieza 285
línea de delimitación
 del centro histórico 254
línea de fachadas 255
línea de presiones 256
luz 259
macrofotografía 260
mancha 446
mantenibilidad 261
mantenimiento correctivo 262
mantenimiento preventivo 263
mapa de riesgo 264
materia 265
material lapidio 266
medida derivada 269
medida original 270
memoria colectiva 267
meteorización 268
mínima intervención 271
modelo 272
modernidad 273
modestia del restaurador 274
modulación 276
módulo 275
modulor 277
monocromía 278
monumento 279
monumento artístico 280
monumento histórico 281
monumento industrial 282
morfogénesis 283
morfología 284
neutralización 286
número áureo 287
objeto material 289
obra de arte 290
obra maestra 291
ocupación máxima
 de parcela 292
orden arquitectónico 295
ordenación 294
orientación 296
original 297
orín 419
ornamento 298
ortofotoplano 299
oscilación térmica diaria 300
oxidación 301
pandeo 486
parcela 303
parcelario 304
pared de carga 305
parte de edificio 306
pátina 307
pátina artificial 308
pátina biológica 309
patrimonio 310
patrimonio arquitectónico 311
patrimonio artístico 312
patrimonio construido 313
patrimonio cultural 314
Patrimonio Cultural
 Catalán 315
Patrimonio
 de la Humanidad 316
Patrimonio Histórico
 Español 317
Patrimonio Mundial de la
 Unesco 318
patrimonio natural 319
PCC 320
película 321
penumbra 323
PEP 324
perfil 325
PERI 326
periodicidad 327
permanencia 328

- permanencia del plano de la ciudad** 329
perspectiva 330
perspectiva central 331
perspectiva isométrica 332
PHE 333
pillaje 334
pintura mural 335
placa 343
plan de restauración 340
Plan especial de protección 344
Plan especial
 de reforma interior 342
plano central 336
plano de la ciudad 338
plano de profundidad 339
plano de urbanismo 337
plano del color 341
podredumbre 345
policromía 346
política de restauración 347
polución 348
porosidad 349
preconsolidación 350
preexistencia 351
preservación 352
prevención 353
profundidad 354
profundidad máxima
 edificable 210
programa arquitectónico 355
progreso 356
proporción 357
proporción analógica 358
proporción armónica 360
proporción geométrica 359
proporción modular 361
prospección arqueológica 362
protección 363
prótesis 364
prototipo 365
punto de vista dominante 366
pura conservación 367
pureza de estilo 368
reacción 369
recalce 371
reconocimiento del valor de la obra 372
reconstrucción 373
recreación 374
rectángulo dinámico 375
rectángulo estático 376
recuperación 377
red viaria 495
reforma interior 378
reforma urbana 379
registro 380
Registro de arquitectura moderna ibérica 381
rehabilitación 382
rehabilitación
 arquitectónica 383
rehabilitación urbanística 384
reintegración 385
reintegración analógica 386
reintegración hipotética 387
reintegración ilusionista 388
reintegración irreversible 389
relleno de riñones 370
repeticIÓN 390
reproducción 391
resistencia por forma 392
restauración 394
restauración arqueológica 395
restauración cosmética 396
restauración crítica 397
restauración estilística 398
restauración filológica 399
restauración preventiva 400
restauración romántica 401
restauración tipológica 402
restaurador -ra 403
restitución de la imagen 405
restitución del original 404
restitución fotográfica 406
restitución fotogramétrica 407
restitución gráfica 408
restitución hipotética 409

- resto arqueológico** 393
retícula de cuadros 410
reutilización 411
reversibilidad 412
revestimiento 413
revestimiento continuo 414
revestimiento defectuoso 415
ritmo 416
roedores 417
rótula plástica 418
rotura 424
ruina 420
ruina económica 421
ruina física 422
ruina funcional 423
sales solubles 426
salvaguarda 427
saneamiento 428
sección aurea 429
sector visual 430
seguro 27
semejanza 431
sentido del espacio 432
servidumbre 433
significado simbólico 434
síloge 435
simetría 436
sistema de contraste 437
sitio histórico 258
situación 438
solución arquitectónica 439
sombra 293
soporte 445
suburbio 440
superficie 441
superficie de sacrificio 442
superposición 443
supervisión 444
termovisión 453
testimonio 454
textura 455
tiempo corto 447
tiempo geológico 448
tiempo histórico 449
tiempo largo 450
tiempo medio 451
tiempo prehistórico 452
tipología edificatoria 456
tipología estructural 457
tipología funcional 458
tipología residencial 459
trazado 460
trazado armónico 462
trazado director 461
trazado regulador 463
trazado urbanístico 467
trazado urbano 464
trazado urbano irregular 465
trazado urbano regular 466
trazado viario 468
triángulo sagrado 469
tutela activa 470
tutela del patrimonio 471
tutela pasiva 472
unidad estilística 473
unidad potencial
 de la obra de arte 474
urbanismo 475
valor documental 476
valor estético 477
valor histórico 478
vandalismo 479
veladura 480
ventilación 481
vestigio 482
vía 483
vida útil 484
vigilancia 485
vínculo de inalienabilidad 487
vínculo de inedificabilidad 488
visión de conjunto 489
visión estereoscópica 490
vocación del edificio 491
volumen 493
volumen máximo edificable 494
yacimiento arqueológico 249
yuxtaposición 252
zona arqueológica 496

- zona de interés etnológico** 497
- zona neutra** 498
- zona paleontológica** 499
- zona perdida** 500
- zona reintegrada** 501
- zona residencial** 502
- zunchado** 166

Annex I Historiografia de la restauració arquitectònica

Restauració arqueològica	1800-1830	Itàlia	Raffaele Stern Giuseppe Valadier
Restauració estilística o d'estil	1840	França	E.Violet-le-Duc
	1875-1929	Catalunya	Elies Rogent J.Puig Cadafalch
	1910	Espanya	Vicente Lampérez
Restauració romàntica	1850	Anglaterra	John Ruskin
Restauració filològica	1920 1929-36	Itàlia Espanya	G. Giovannoni L.Torres Balgas
Restauració historicista o eclèctica	1945-76	Espanya	Fernando Chueca Fco.Pons Sorolla L.Menéndez Pidal
Restauració crítica	1946	Itàlia	Cesare Brandi Roberto Pane Renato Bonetti
Conservació integral o pura conservació	1980	Itàlia	Marco Dezzi
"Manutenzione-ripristino" o reconstrucció	1980	Itàlia	Paolo Marconi
Línia crítico- conservacionista	1980	Itàlia	G. Carbonara
Intervenció d'estil internacional	1976-1997	Espanya	Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

Annex II

Organismes, cartes i lleis

1. Organismes internacionals

- 1954 UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization)
- 1954 ICOM (International Council of Museums)
- 1958 ICCROM (Internation Centre of Conservation of Rome)
- 1964 ICOMOS (International Council of Monuments and Sites)
- 1990 Docomomo (Documentation and Conservation of Modern Movement)

2. Cartes

- 1931 Carta d'Atenes
- 1932 Carta de la restauració italiana
- 1964 Carta de Venècia
- 1972 Carta italiana de la restauració
- 1981 Carta de Florència. Carta dels jardins històrics. Florència
- 1990 Carta Docomomo
- 1991 Carta europea dels monuments moderns

3. Convencions i declaracions internacionals

- 1954 La Haia Convenció per a la protecció dels béns culturals en cas de conflicte armat
- 1969 Londres Convenció europea per a la protecció del patrimoni arqueològic
- 1972 París Convenció de protecció del patrimoni mundial, UNESCO
- 1975 Amsterdam Carta europea del patrimoni arquitectònic
- 1975 Amsterdam Declaració d'Amsterdam
- 1985 Granada Convenció per a la salvaguarda del patrimoni arquitectònic d'Europa
- 1987 Washington Carta internacional per a la salvaguarda de les ciutats històriques
- 1994 Nara Conferència sobre l'autenticitat, ICOMOS

4. Lleis

- 1956 Llei del Sòl (LS)
- 16/1985 Llei del Patrimoni Històric Espanyol. Reial decret 111/1986 (LPHE)
- 9/1993 Llei del Patrimoni Cultural Català (LPCC)